

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Agare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitet de redacție.
Atelierile tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARIȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTLE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘII, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorități și Societății lei 60
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 17 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

Miercuri 1 Martie 1944

Anul 107

Mărturii revelatoare

de V. Branisce

In colecția „Rerum Hungaricarum Monumenta Arpadiana” se găsește o foarte interesantă scrisoare adresată lui Ioan „Pesthantensis ecclesiae episcopus” de către protopopul Rogerius dela Oradea Mare. Un document vechiu și arhicunoscut oricărui cercetător al trecutului.

Nefericitul preot fusese luat prizonier de Tătari și astfel fu martorul acelei grozave pustiri, care a nimicit până în temelie așezările Transilvaniei, în faimoasa retragere a hoardelor tătărăști din 1241.

Scrisoarea lui Rogerius, intitulată de el „Carmen miserabile”, ne relatează suferințele lui fizice și sufletești din timpul captivității. Tot ea ne dă o seamă de indicațiuni geografice în legătură cu drumul străbătut și ne povestește dramatica evadare a lui Rogerius. Dela el aflăm despre vâlvătaia care a mistuit zidurile Alba-Iuliei și despre sângele îmbeșugat ce stăruia pe dărâmături ca mărturie a măcelului înfiorător.

Pentru noi românii această scrisoare este însă mai mult decât mărturie contemporană a unor evenimente tragice; ea ne certifică un fapt istoric de o netăgăduită importanță: statornicia așezărilor românești din Transilvania.

Iată ce spune Rogerius:

Și la depărtare de 10 mile, [de Alba-Iulia] lângă pădure, era un sat numit Frata în limba poporului și din jos de pădure la 4 mile era un munte înalt de minune, pe vârful căruia se afla o stâncă foarte mare.

Bărbați și femei în număr mare s'au adăpostit acolo și ne-au primit bine, plângând și ne-au întrebat de primejdii noastre, pe care noi cu puține cuvinte nu le-am putut înșira pe toate [Textul este luat din „Lecturi din izvoarele istoriei române” de I. Lupuș].

Consilte oare pentru vreun om cu judecată o îndoială despre cine vorbește Rogerius?

Așa că istoricii maghiari care încearcă marea cu degetul voind să demonstreze că Românii din Transilvania s'au așezat pe aceste plaiuri în secolul al XIII-lea, venind din Sudul Danării, ar trebui să atbă mai multă probitate științifică utilizând acest material documentar, care nu se poate nesocoti.

Cred ei că mistifi. ă-ile le-ar putea fi de folos? Sau cred că ne vom lua lumea în cap și vom pribegi spre miazăzi, lăsându-le în stăpânire moșia noastră strămoșească?

M'aș mira să nutrească asemenea visuri.

Se va dansa până în zori!

de
Ion Colan

Așa își chema clienții un afiș lipit pe zidurile orașului în numele unui săltăreț „grup de tineri intelectuali”, care probabil confundă exercițiul picioarelor cu creierul ce s'ar conveni să-l aibă subt pălărie.

Se va dansa până în zori, ca din venitul asudat al petrecăreților tineri „intelectuali”, să se aline durerile orfanilor de războiu, ca din banul astfel strâns să se șteargă o lacrimă din ochii atâtor văduve.

Se vor opinti, deci, tinerii „intelectuali” o noapte întreagă în tot felul de scâlcieturi moderne, vor transpira vlăjganii aceștia fără însonnii până li se vor muia gulerile, se vor sacrifica numai și numai fiindcă li se rupe inima de jalea celor rămași fără tată.

Ei bine, suntem chiar sătui de „scopul scuză mijloacele”, de acest stors al banului prin satisfacerea în văzul lumii a tuturor poftelor noastre.

Dansăm pentru orfanii, cheuim pentru văduve, orbăcăm după lux pentru cei fără o bucată de pâine...

Ce-i asta?

Ce înseamnă această lipsă de omenie, aceste filantropii dansante printre cruci și peste morminte?

Toate istericele și istericii mahalalei sau clasei cu sânge albastru, la adăpostul baionetei lui Ion își permit inițiative de ordin creștinesc, se lasă fotografiati de marile cotidiene în toate pozițiile și nimănui nu-i crapă obrazul de rușine când „în zori”, pe două cărări, se duce acasă cu conștiința leșinată că s'a sacrificat pentru cei ce numai ei știu cum își innoadă zilele.

Ori s'a uitat că războiul încă nu-i sfârșit?

S'a uitat că fiecare soție mai are deschise înainte-i toate perspectivele de a rămânea văduvă?

Atât de cloroformizată să fii ajuns o anumită lume din țara asta încât să nu-și dea seama că propriii ei copii mâne ar putea fi orfani?

E timpul să se pună capăt nebuniei, iar cine nu înțelege că nu-i momentul potrivit pentru coreografiile saltimbacă, să fie vârit în balamuc, singurul loc unde iresponsabilită n'au să dea socoteală de faptetele lor.

Cât pentru „tinerii intelectuali” organizatori de baluri samarinene, spre a-i înțărca propunem o măsură radicală: de câte ori vor mai face cereri la autorități spre a li se permite organizarea astorfel de milostenii petrecărețe, să fie identificați toți organizatorii și pentru că singuri spun că sunt „tineri”, ceea ce credem (că sunt și „intelectuali”, o credem mai puțin) să li se considere cererea de dans drept ofertă spre a merge pe front. E cel mai bun plasament al înereții lor; iar dacă și acolo le va mai arde să danseze, o pot face în fața tancurilor, brandurilor și „katiușelor” de tot soiul, asigurându-i de pe acum că — cei care scapă — vor reveni oameni întregi, potoliți pentru totdeauna de orice tendință de sacrificare pentru cei lipsiți, în condițiile în care sunt îndemnați s'o facă azi când nu știu cu ce să-și mai umple ziua.

Altfel făcând — și ca să nu se facă cum s'a făcut noi cerem sprijinul autorității în drept să aprecieze — vom traduce în faptă zicala: Satul arde și baba se „chiaptănă”. O „cheptănătură” cu „Floarea Soarelui” la butonieră câte odată, pentru obrazele cele foarte subțiri.

Să ni se ierte vocabularul; ne-a fost impus de subiect.

Carnet contemporan

Invățăminte

Am citit, cu strângere de inimă, una din cărțile conducătorului Franței de azi, în care sunt cuprinse fragmente din diferite conferințe și apeluri. Mareșalul Petain e unul dintre cei mai distinși scriitori, membru al Academiei Franceze și poate e demn de relevat că el este acela care a fost ales să rostească elogiul lui Paul Valéry, reprezentantul poeziei franceze contemporane, la intrarea acestuia din urmă printre nemuritori.

Vom întâlni, așa dar, în cartea de față o literatură de calitate dar, mai presus de toate, ne vom apropia de durerea unui om și a unui neam și de eforturile de redresare morală cele mai remarcabile.

Fără a fi asemănătoare situației noastre, aștepta din îndemnul venerabilului ostaș ni se potrivesc.

Bunăoară:

„Noi cerem poporului francez mai întâiu să ne acorde încrederea sa, apoi să ne înțeleagă și să se ajute pe el însuși, ajutându-ne”.

În acest sens, cât de clocotentă este chemarea către tradițiile țării din care se poate desprinde o misiune ce nu trebuie părăsită niciodată.

Sau:

„Musca Francezilor este bogăția supremă a patriei. Ea trebuie să fie sfântă”.

Către toate clasele sociale, dela țaranul credincios brazdei sale până la intelectualul marilor orașe, se îndreaptă gândurile și sfaturile unui părinte suferesc care înțelege și vrea să schimbe soarta patriei sale.

Trăim vremuri grele care reclamă din partea tuturor o muncă încordată și o deplină înțelegere a ceasului de față. Pentru ca mai târziu să nu fie nevoie de vorbe de imbarbătare.

Din experiența tristă a altora să tragem învățăminte, dar să le tragem la timp.

Până ce se va lămuri dreptatea, să fim uniți toți într'un gând. Numai așa ajungem la victorie. La o victorie plătită, oricum, cu jertfe din cele mai grele.

Laerte

„Folclorul GAZETEI TRANSILVANIEI”

HENRY FORD

Principii economice

de Ion Opris

III

Am arătat că Ford a întrebuințat mari prefaceri în metodele de fabricațiune și prea puține modificări s'au adus produsului.

Să vedem acum explicația pe care ne-o dă marele industriaș asupra faptului că noul model de automobil Ford nu mai seamănă cu cel vechiu.

Ford ne spune, fără a se contra-

zice, că la transformarea articolului nu s'a folosit de vreun nou principiu fundamental.

Schimbările nu sunt revoluționare — spune el. Noi numai am făcut totul mai bine, decât a fost făcut vreodată anterior.

Noi nu am pornit dela modelul „T” și nici nu am voit să-l perfecționăm. Noi am început totul din nou. Noi ne-am

pus întrebarea: ce scop are un automobil? Natural că are vreo mie, și când le-am luat pe rând, ne-am întrebat: cum se poate perfecționa această parte pentru ca să-și îndeplinească mai bine scopul ca până acum?

Noi ne-am interesat de cel mai perfect automobil care peste tot s'ar fi putut construi vreodată. De aceea luni de zile niciun automobil nu a părăsit uzinele noastre. Marea întrebare nu era când vom începe cu fabricarea noului model, ci cum va fi noul model. Dacă am fi aruncat pe piață ceva ce alții ar fi putut construi mai bine, atunci nu am fi ajuns la niciun rezultat. Și chiar dacă am fi produs ceva mai bun ca concurenții noștri, fără să fie produsul cel mai bun pe care l-am fi putut face, ar fi fost un faliment.

Pentru ca un automobil să fie practic, prețul trebuie să fie redus — să nu fie ieftin, ci moderat. Căci altfel nu putem plasa cantități mari, și dacă asta nu putem, atunci nu putem nici produce la prețul cel mai ieftin.

Conferințele Extensiunii
Academice

Prof. Dr. I. Ol. Ștefanovici-Svensk: Conștiința cetățenească

de I. Gh.

Titularul catedrei de limba engleză dela Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale din Brașov e privit de către multă lume ca un om *original*, iar în ochii unora trece drept un „măniac incorigibil”. Colegul d-sale de specialitate, d-l Dragoș Protopopescu, spusese odată, la Cluj: „Nebuni de talta lui Svensk ar fi bine să avem cât mai mulți”.

Perseverența și pasiunea d-sale ce o manifestă pretutindeni și în orice moment când i se dă prilej să discute, prin graiu viu și prin scris, problemele vieții edilitare, menite să asigure cetățenilor un trai uman și tihnit, vor trebui să aducă, cu timpul, roadele dorite.

Semne bune încep să se arate și în orașul nostru. Solicitat de către Primărie să-și dea concursul, d-l prof. Ștefanovici are — după propria-i declarație — satisfacția să constate că încep să se ia și la noi anumite măsuri, de eficacitate imediată, chemate să curme indolența, de până acum.

La Brașov, d-l profesor Ștefanovici luptă din răspuțeri pentru această deșteptare a conștiinței cetățenești. Izbânda nu poate să fie însă deplină decât atunci, când majoritatea cetățenilor, — în loc să se izoleze în turnurile lor de fildeș, fie din „ciocoism intelectual”, fie din alte „isme” — îi va da, cu dragă inimă, și din convingere că servește o cauză dreaptă de interes general, o mână de ajutor, prin semnalarea relelor ce amărăsc sufletul și macină nervii omului modern din epoca mașinismului infernal.

Fiecare cetățean să reacționeze prompt și cu energie când drepturile sale la liniște și sănătate îi sunt vătămate. Toți să sară pentru unul și unul fieșle care să se simtă dator să-și apere pe toți de plăgile unei vieți ce numai omănească nu poate să fie, dacă mereu e amenințată de murdărie, radiofonie voit agresivă, reavoință de servitoare intenționat jignitoare — (fiind de cele mai multe ori încurajată și patronată de forurile care ar avea tocmai datoria contrară: să pedepsească cu severitate exemplară abuzurile și insolențele oamenilor de serviciu față de stăpâni) — dar mai ales primejdia răbiei ce face atâtea victime la noi, fără ca măcar rudele celor loviți de această cumplită suferință să reacționeze cu ultima energie, după cum ar fi natural să se întâmple.

În loc să ne îndreptăm mereu privirile spre trecut sau să făurim la planuri nebulose pentru viitor, ar fi mult mai bine — crede d-l prof. Ștefanovici — să privim cu bărbăție prezentul în față și să fim *practici* înainte de toate.

Al doilea element în concepția economică a lui Ford este Uzina. Ea trebuie construită și ușor adaptabilă produsului de fabricat fixat mai înainte. Pentru realizarea intensificării producției maxime și permanente, Ford și-a cumpărat păduri, mine de cărbuni, a creat fabrici de piele artificială, de sticlă, a creat uzine și sucursale în America și în străinătate, iar pentru asigurarea și ieftinirea transportului posedă din 1921 o linie ferată proprie între Detroit și Toledo.

Organizarea uzinelor Ford se sprijină pe principiul responsabilității individuale, pe lipsa formalismului inutil și costisitor, pe puține titluri și mai puține conferințe. Urmează autoritatea lui Ford, care, deși apare ca cel mai democrat și mai modest om, față de angajații săi este un autocrat fără de milă, care pretinde o supunere absolută. Deci ordine, disciplină și muncă pretinde Ford angajaților săi. Aici e cazul să amintim că în uzinele Ford

Onisfor Ghibu Amintiri despre Octavian Goga

Cu 21 scrisori ale poetului. Extras din „Lucafăru”. Sibiu 1943.

D-l Onisfor Ghibu care, precum mărturisește undeva, a trăit în strânsă prietenie cu Octavian Goga timp de patru decenii, publică o serie de amintiri despre poetul desrobirii noastre, cu ocazia desvelirii unei plăci de marmură comemorativă, pusă pe casa din Odesa unde cel comemorat și comemoratorul au locuit în iarna anului 1917—1918.

Promițând a relua, mai târziu, într'un volum de *Memorii*, prețioasele scrisori, profesorul clujan dă, deocamdată, numai lămuririle strict necesare din care să putem urmări firul întâmplărilor.

Fie că sunt scrisori ample, referitoare la activitatea-i publicistică, la tragedia lui Aurel Vlaicu, la stările de lucruri din Rusia, fie că sunt simple cărți poștale din peregrinările prin Italia, Elveția, Franța, Spania și Anglia, în toate întâlnim un spirit optimist, robust, combativ.

Iată, în scurte cuvinte, cum reacționează Octavian Goga la vestea morții întâiului sbrător român: „M'am ales din călătoria prin Spania cu multe senzații necunoscute: un pământ frumos și trist, plin încă de urmele trecutului... Am văzut atâtea că eram chiar ispitit un moment ceva... A intervenit însă vestea grozavă cu moartea lui Vlaicu, de care

am citit în momentul când am descins din vapor la Algesiras, venind din Tanger... Cât de mult m'a sguudit tragedia bietului Vlaicu — îți poți închipui... Știi cât de aproape îmi era sufleteste... Moartea asta după prăbușirea neașteptată a lui Iosif și Chendi — mi-a întunecat toate gândurile și mi-a sdrobotit o mulțime de proiecte”.

Scrisoarea din Chișinău, datată 30 Martie 1917, este un adevărat act istoric, cuprinzând în extenso *Programul partidului național moldovenesc pentru autonomia Basarabiei și Programul pentru înființarea unei Societăți pentru cultura și literatura poporului moldovenesc din Basarabia*.

Până la carrea făgăduită, suntem bucuroși de a fi aflat un episod dintre cele mai interesante din vieța ilustrului dispărut.

Străzii Avnicicoff din Odesa, unde a locuit O. Goga, astăzi i s'a dat denumirea Octavian Goga.

E o dreaptă cinstire, pe care administrarea românească o face unuia din exponenții ei care i-au dus faima peste hotare.

Aurel Marin

„Plaiuri Năsăudene”

de I. Urcanu

Numărul 11—12 din 1—20 Februarie este „*Inchinare Ținutului Someșan la 25 ani dela marca Unire*”. Ne place această perseverență fanatică a tinerilor scriitori năsăudeni grupați în jurul drapelului ce-l poartă cu atâta demnitate directorul *E. Boșca-Mălin* și tot atât de harnicul secretar de redacție *At. Motogna*. Cu cât furtunile izbesc mai furioase în plaiurile nordice, cu atât pătrunde mai adânc în conștiința tuturor izgoniților deviza de foc săpată pe frontispiciul *Amei Măter* ce a călit inimele și purificat puterea de rezistență a celor ce cred și mărturisesc, chiar în ghiarele vicelanului stăpânitor, în *Virtus Romana Rediviva*. Nu mai domină majestos azi litera devizei astupată de coloniștii venetici dar ea s'a săpat și mai adânc în conștiința celor ce-i simt duhul și le călăuzește pașii pretutindeni.

E un fenomen specific al focului sacru ardelenesc care, cu cât sunt mai potrivnice vânturile și încercările de sugrumare, cu atât călește mai mult puterea de rezistență și solidaritate a celor ce-au avut fericirea să aibă măcar o scânteie din el. Cine vrea să se cor-

vingă că suferința adună și înmănușchează pe Ardeleni, răsfășcă tânăra colecție a Plaiurilor Năsăudene și se va convinge de tot mai multa curățenie de gândire și de tot mai dărza exprimare a puterii de luptă. În acest număr — alături de scrisul celor doi mitropoliți ai bisericilor noastre surori — se înșiră cu arma de apărare și atac o serie întregă de scriitori valoroși din toate plaiurile Ardealului, Banatului, Crișanei, Maramureșului, Munteniei și Moldovei, ca pe altarul aceluiași gând să aducă prin osul întregii lor puteri de apărare a dreptății neamului.

Mărturisesc frații de pretutindeni *aceiași crez*. Sunt preoții ce jertfesc auzul minții lor pentru luminarea cărilor vremelnic înnegurate ale neamului.

Sunt abia câteva luni de când am citit primul număr în liniștea întremătoare de pe *Omul*, o bunăvestire a copilului *Plaiurilor Năsăudene* adusă ca rugă și plângere munților martori ai vrednicilor și strădaniilor noastre de veacuri și iată-l înfiripat și crescut ca un voinic sănătos și sdравn căruia îi urez zile îmbelșugate de luptă și izbânzi

ducție și orele de lucru. Dacă randamentul zilnic este inferior celui minim fixat, se caută imediat cauza. Dacă aceasta se datorește unor lucrători incapabili, identificați, de sigur că lucrătorii buni ies la suprafață și sunt favorizați.

Ford și-a cultivat permanent principiul „că nimic nu este prea bine făcut și nimic prea ieftin”. Așa, el a dat voie tuturor angajaților săi să propună orice inovație de natură a ușura munca sau a îmbunătăți producția. Faptul acesta l-a făcut pe Ford să spună, că toate progresele tehnice sunt datorite lucrătorilor. Cred că dacă s'ar da lucrătorilor mână liberă și dacă aceștia ar avea conștiința perfectă de a aduce un folos, ei ar pune toată inteligența și voința lor la îndeplinirea celei mai banale datorii.

(Va urma)

Chemări către suflet

de Pr. N. Bârsan

Intr'o carte cu pilde se povestește că mai mulți călători treceau odată tăcuți printr'un pustiu. Din liniștea pustului aud un svon puțin lămurit, apoi un gemet încătușat.

— Ce poate fi acest oftat înăbușit, zise unul dintre călători?

— E plânsul pustului, răspunse altul. Pustul plânge că dorește să fie o grădină.

Azi din hăul lumii răbufnește un geamăt, cutremurător de durere. Omenirea plânge că grădina pământului s'a prefăcut în pară de foc și pustiu.

Intr'un astfel de deșert pe care-l trăiește azi pământul și în care nu vedem decât sbuciumul și goana către fronturile de luptă, sârmanul om se află neputincios gata, gata să-l înnece valul.

Peste lume vedem că bântue un cumplit ciclon de ură care smulge, dărâmă și ucide totul. Noi toți suntem complici ai lui, fiecare în diferite proporții, după cum am nesocotit și nesocotim legea morală pe care Cel de sus a așezat-o în fiecare din noi.

Intr'o astfel de rostogolire a lumii, ca cea de astăzi, s'a auzit înainte cu aproape douăzeci de veacuri, un glas care a trezit lumea din umbra morții.

„Pocăiți-vă și credeți în evanghelie”.

Așa striga Mântuitorul când a început lucrarea de mântuire. Și lumea s'a cutremurat.

Pocăiți-vă, întoarceți-vă dela întuneric la lumină, dela cele rele la cele bune. Cât de mult trebuie să se inspire vieța de azi din cuvintele lui Hristos, ne-o spune plânsul înăbușit ce se aude pretutindeni.

Iată, acum a început timpul de post. E postul sfintei noastre biserici, care ne pregătește să întâmpinăm patimile și învierea lui Isus.

Acest post să nu însemne pentru nimeni numai o abținere dela mâncare și băutură, ci mai ales cel mai nimerit prilej de desrobire sufletească, de îngropare a patimilor și de eliberare a sufletului.

Numai astfel putem nădăjdui mântuirea pentru fiecare în parte și pacea pentru toți la un loc.

„Drept aceea pocăiți-vă și vă întoarceți, — zice Hristos, — ca să se șteargă păcatele voastre și ca să vie dela fața Domnului vremuri de înviore”.

Almanahul cooperativelor Plugarului din Ardealul de Nord 1944

E solia dragă ce ne sosește după zadarnic așteptatele numere ale *Tribunei Ardealului*, care de aproape patru luni este ingenuchiată undeva la urcușuri de coastă, ori zăvorită în magazii pentru a ne lipsi de glasul frățesc.

Almanahul e o lucrare voluminoasă de 350 pagini care face dovada vredniciei eforturilor ce le depun *cei puțini* făcând *Ispravă bună*. Ei sunt pătrunși cu adevărat de deviza pusă ca motto: *Toți pentru unul și fiecare pentru toți*.

Trebuie să n'țelegem însă și strigătul și mustrea lor: *Ajută-ți fratele căzut în nenorocire: nu-l lăsa!*

Conținutul este mănunchiul celor mai dragi nume românești care știu să strecoare prin truda lor o rază de mângâiere în fiecare casă și colț românesc. D-lui *Emil Hațegan*, conducătorul fraților vitrejiți, fratelui *Ion Buzea*, directorul *Plugarului* și prin părintele *Dr. Victor Deac*, din Teaca noastră dragă, o strângere de mână frățescă tuturor ostentorilor până la ziua mare când ne vom îmbrățișa în piața Clujului.

ib.

Dintr'o arhivă secretă brașoveană

Contribuțiuni

Badea Cârțan

de I. Bozdog

După cercetările infrigurate întreprinse în magazia Predeal de către organele polițienești maghiare, care constataseră că un mare număr din cărțile aflate în depozit pe numele lui Gh. Cârțan dispărușeră și că acestea au fost trecute clandestin tot de către același delictiv în Transilvania, rămânând abia jumătate din cele 10 măzi de cărți, se cer noi îndrumări dela Ministerul de Interne. De altă parte întregul dosar al ciobanului Cârțan trece în mâna Parchetului. În timp ce Parchetul citea și căuta urmele ațățărilor criminale în dosar, Badea Cârțan își continua cu aceeași seninătate opera de difuzare a cărții adusă dela frați și întreprindea călătorii lungi, pe jos, la Roma, pentru ca reînțors între ai săi să lase tuturor centrelor, deodată cu o carte de istorie românească, și câteva fire din nisipul Forului Traian, drept întărire a martorului ce în simplitatea sa sfântă descifrează singur urmele marilor noștri înaintași.

Întreg anul 1905 se fac cercetări și anchete la Predeal, Turnu Roșu, Cârțișoara, iar cheltuielile cercetărilor se urcă la suma de 360 cor. 94 fil. pe care Ministerul de Interne, deși le află exagerate, totuși în cele din urmă le aprobă cu Nr. 69/Res. din 1 Martie 1906. Suma se plătește de către Administrația Financiară Brașov pe o chitanță a Primăriei vizată de Prefect. (Nr. 4/Res. — 1906).

Depozitul de cărți confiscate în cursul anului 1905 necesita din nou control și selecționare. De aceea Ministerul de Interne la 10 I. 1906 scrie prefectului:

„Vă anunț că pentru controlul și constatarea conținutului îngrijitor al noilor cărți confiscate dela Gh. Cârțan din Oprea-Cârțișoara, aflătoare la Parchetul Brașov, am trimis acolo pe translatorul ministerial Huszár Antal și l-am îndrumat ca pentru selecționarea cărților să ceară puterile de muncă necesare dela Parchetul local, prezentându-se imediat după sosire la Măria Ta”. (Nr. 6/Res. — 1906).

Chiar în cursul acestor febrile cercetări, neastâmpăratul cioban aduce mereu în desaga lui material nou, din care o parte ajunge la destinație dar se vede că o bună parte i se confiscă și depune la Parchet, căci la 9 Oct. 1906 Ministerul de Interne se vede nevoit să revină cu Nr. 604/Res. și să scrie Prefectului: „Pentru controlul cărților confiscate încă în 1903 dela Gh. Cârțan din Oprea-Cârțișoara și depozitate în clădirea Poliției, care sunt menționate ca „oprite” și „de oprit”, apoi pentru controlul cărților confiscate mal nou dela zisul individ în cursul acestui an și depozitate la Parchetul Brașov în număr de 30—40 000 exemplare, am delegat din nou pe translatorul ministerial Huszár A. și l-am îndrumat ca pentru a i se pune puterile

de muncă necesare la dispoziție de către Parchet să se anunțe, după sosirea acolo la D-V. d-le Prefect”. (Nr. ad. 4/1906 Res.).

Copia avizului de mai sus a fost trimisă de Prefectură Parchetului și Poliției orașului la 12 Oct. 1906 cu ad. Nr. 4/Res. 1906 spre luare la cunoștință. La acest număr de 40.000 exemplare cărți confiscate numai dela Gh. Cârțan să adauge cititorul și sutele de colete poștale sosite din Vechiul Regat pentru librăria Ciurcu din Brașov, V. Onișor din Năsăud, ca și pentru Librăria arhedecezană din Blaj și Mitropolia din Sibiu, cum și sutele de ziare confiscate zilnic de oficiile de vamă dela frontieră, abstracție făcând de confiscarea coletelor și scrisorilor sosite particularilor dar „suspecte” că ar conține tăieturi din ziare și ne vom face ușor o imagine despre ceea ce însemna conștiința rea a unui stat clădit pe minciună și susținut pe vârf de baionetă.

TRABOJUL LUI ION

Ceva despre serviciul pe naționalități

Suntem informați că anumite lăptării și brutării neromânești, vând aceste două alimente de primă necesitate după un criteriu original și foarte puțin amical și echitabil pentru nația creatoare de stat care suntem noi.

Așa, de pildă, pâinea cea veche e servită numai celor ce grăiesc limba valahă, pe când celorlalți li se servește, din aceeași brutărie și în același moment, din alt stoc, firește, pâine proaspătă.

Acuma, e drept, nu ne stă nouă în gât nici pâinea de-o zi; ba, dacă e vorba de preferință și „economie”, o preferăm pe aceasta.

Nu pricepem însă: De ce această distincție?

Și de ce, mai ales, când sunt unii care n'au asemenea preferințe?

Căci ceea ce se întâmplă cu pâinea, suntem așa de convinși că se repetă cu untul, cu carnea și cu alte alimente unde nu ne mai poate fi indiferentă vechimea sau calitatea.

Noi punem întrebarea și poate s'o găsi cineva să-i bage subț dușul rece al realității pe cei ce cred că și astăzi trăiesc tot subț imperiul aceluia „Unto trium nationum”.

Scrisori din Dobra

Instalarea P. C. păr. Alex. Florea ca protopop

Duminecă 20 Februarie a. c. în prezența d-lui col. C. Dumitrescu, prefectul județului Hunedoara, Dr. Victor Suiaga, președintele „Astrei” Hunedorene, ing. Titus Haida, pretor Petre Hurgoi și a tuturor autorităților locale s'a făcut instalarea noului protopop și paroh al Dobrei în persoana P. C. părinte Alex. Florea, fost preot în Vlădenii Brașovului.

După celebrarea Sf. Liturghii la care a dat răspunsurile liturgice corul minunat al Dobrenilor condus de notarul Adam Pascu, protopop în pensiune Iosif Morariu, ca delegat comisar al P. V. Cons. arhiepiscopesc a citit gramata arhiepiscopescă și ordinul de înscăunare a noului pastor al tractului protopopesc și al parohiei.

La salutul cald de prezentare pe care P. C. protopop Iosif Morariu îl face și urările legate de această nouă încredințare ce i se dă, P. C. părinte Alex. Florea răspunde printr'o cuvântare plină de alege documentări asupra misiunii bisericii azi și mai ales asupra chemării preoțești. Față de noua trimitere pentru care a fost ales își mărturisește toată recunoștința I. P. Sfințitului Mitropolit și face legământ că va lucra cu toată străduința pentru slava bisericii în această parte a județului.

Mulțumește P. C. Sale protopopului în pensiune Iosif Morariu pentru salutul cald ce i-a făcut și d-lui prefect col. Dumitrescu pentru prezența D-Sale la această festivitate a bisericii strămoșești de aici, solicitându-i tot concursul în grelele probleme ce se pun în noua sa păstorie.

La masa comună ce s'a dat cu acest prilej și la care au luat parte, pe lângă aleșii oaspeți, și toți șefii de autorități cu familiile, au toastat: P. C. Iosif Morariu, d-l col. C. Dumitrescu care a adus elogii venerabilului păr. protopop Iosif Morariu pentru munca depusă peste 45 ani în această regiune

In jurul portativului

Femeia în vleața compozitorilor celebri Chopin

II.

de Lia Busuloceana

La Paris, Chopin dobândește curând un loc de frunte printre artiști. La 22 de ani scria unui prieten: „Iată-mă lansat. Fac parte din cea mai înaltă societate, îmi am locul meu în mijlocul ambasadurilor, al prinților, al miniștrilor, fără să știu eu singur cum am ajuns aici”. Iar un compatriot scria despre el: „Chopin e sănătos și voinic. Sucește capul tuturor femeilor. Bărbații sunt geloși pe el. E la modă. Dar dorul de țară îl roade adânc”.

Așa dar, în cei mai senini ani din viața, bucuriile artistului erau întunecate de suferință. E printre operele lui Chopin o scurtă compoziție intitulată „Bucuriile mele”, care oglindește mai bine decât orice spovedanie tristețea iremediabilă a acestui suflet bolnav.

Totuși, la 25 de ani, Chopin se crede pentru câțva timp în pragul fericirii. Invitat la Dresda de familia prietenilor lui Wodzinsky, se'ndrăgostește de sora lor Maria, o brună fermecătoare

și cochetă, care se joacă un timp cu inima artistului lăsându-l să creadă că se va mărita cu el. Chopin se întoarce la Paris plin de nădejdi, dar în anul următor trebuie să înțeleagă că pentru Maria totul nu fusese decât o glumă. Ca întotdeauna, Chopin nu se plânge nimănui. Adună scrisorile Mariei într'un plic pe care scrie „nenorocirea mea”, le așează în sertarul amintirilor și se întoarce la singurătatea mondenităților pariziene.

Când, după câțiva ani, întâmplarea îl pune pentru prima oară în față cu George Sand, Chopin spune despre ea unui prieten: „Ce femeie antipatică! E într'adevăr femeie? Sunt gata să mă îndoiesc”.

Cu drept cuvânt spunea acestea. George Sand umbla îmbrăcată bărbătește, fuma țigări de foi și-și trăia viața cu libertatea cu care și-o trăiesc bărbații.

Celebrei scriitoare îi plăcuse însă „chipul de înger” al artistului. Legătura începe destul de romantic cu o călătorie în insulele Balceare unde Chopin spera să-și vindece plămânii tot mai șubrezi. Primele scrisori către prieteni sunt entuziaste. Mănăstirea părăsită dela Valdemosa unde locuiesc, pare un cadru ideal pentru temperamentele lor exaltate. Starea lui Chopin se agravează însă și-i silește să se întoarcă în Franța unde-și petrece timpul când la Paris, când la modestul castel al scriitoarei dela Nohant. George Sand îl îngrijește cu devotament și-i admiră talentul, Chopin e plin de atenții pentru ea și-i laudă operele, dar o adevărată legătură spirituală nu se putea naște între ei. Toate experiențele vieții deveneau material literar pentru sinceritatea uneori brutală a scriitoarei, în vreme ce la Chopin totul se'nvăluia în nebulozitatea armoniilor. Neputriviri destule îi despărțeau, totuși obișnuința și poate nevoia de dragoste a lui Chopin l-a ținut alături opt ani. Când s'au despărțit, Chopin era un om sfârșit. Cei trei ani care au urmat au fost pentru el o lungă agonie brăzdată de regrete rar mărturisite și luminată numai de multele prietenii pe care le avea. Ultima lui bucurie, amară ca și cele pe care le căntase odată într'o compoziție, a fost de a nu muri singur, printre străini, așa cum se temuse întotdeauna. S'a stins la 39 de ani, înconjurat de prieteni și admiratori devotați. Totuși, când a simțit că se apropie sfârșitul, a murmurat cu gândul la George Sand: „Și îmi spusese că nu voi muri decât în brațele ei!”

Pe mormântul lui dela Paris, prietenii au presărat o mână de pământ din patrie, pe care Chopin îl păstrase cu sfințenie într'o urnă luată dela Varșovia. Astfel, singura iubire pe care artistul și-a spovedit-o fățiș în cântece, l-a întovărășit și dincolo de viață.

Numai Asociațiunea transilvană „Astra” ne ajută; se gândește cineva la asta?

și aduce salutul cald și urări P. C. păr. Alex. Florea noul protopop, asigurându-l de tot sprijinul. Mai vorbesc d-nii Dr. V. Suiaga, președintele „Astrei”, d-l Vasile Șerban, dir. școl. în pens. în numele parohiei și protopopiatului, d-l Iuga Inv-dir. în numele școlii și d-l pretor Petre Hurgoi în numele administrației locale.

Tuturor le-a răspuns P. C. păr. Alex. Florea. După masă la ora 4 s'a desfășurat apoi un festival artistic.

Un vechiu preot din poarta Branului

I. L. Ghimbășelu

Harnicul cercetător al trecutului nostru bisericesc și cultural din Brașov și Țara Bârsei, părintele Candid Mușlea, în cartea sa „Protopopul Bratu Baiul și fiul său Nicolae”, la pag. 53 ne spune următoarele: „În același an „neastâmpăratul” Baiul se judecă cu niște Brăneni pentru partea din muntele „Ciubota” care aparținuse, în parte, preotului Adam Ceapă din Poarta Bran...”

Deci este vorba de existența preotului Adam Ceapă în parohia Poarta. Registrele parohiale nu ne ajută să lămurim în deaproape figura acestui preot, în schimb tradiția ne aduce următoarele lămuriri:

1. În comuna Bran-Poarta a existat până deunăzi numele familiei Ceapă;

2. În graiul unor bătrâni se pomenea că a existat aici un preot că-

ruia poporul îi zicea „popa Adămuță”. 3. Se vorbește despre locul unde ar fi fost casa locuită de „popa Adămuță”.

Este interesant ceea ce ne spune tradiția despre dispariția lui.

Aflându-se acest preot în casa unui creștin, unde săvârșea slujba unui parastas, deodată casa a fost înconjurată de jandarmi. Preotul a scăpat pe o fereastră și de atunci nu l-a mai văzut și n'a mai auzit nimeni nimic despre dânsul.

Deoarece știm și aceea că actuala biserică este clădită din contribuții benevole adunate de doi creștini de aici, care au umblat în acest scop și prin Vechiul Regat, este foarte posibil ca numitul preot să fi avut legături și cu frații de dincolo, cu atât mai mult, cu cât știm, că munții Carpați n'au fost zid despărțitor niciodată între Români.

PAGINA MUNCITORILOR

muncă și lumină

Moncă manuală... muncă spirituală

de D. Mugur

Eram copil pe atunci. Mă războiam cu ultima clasă a cursului inferior de liceu. O aventură, în care era un pic de dragoste și foarte multă dorință de hoinăreală, îmi spulberă și umila nădejde de a rămâne corijent și mă trânti înapoi, în clasa pe care n-o cinstisem în deajuns și pe care nu meritam s'o trec. Repetent...! Amintiți-vă câtă groază și câtă ispășire este în cuvântul acesta! Tatăl meu, om cu inima înăsprită de greutatea unei familii numeroase, nu stete mult pe gânduri.

— Gata cu școala ta, băiatul tău...

Toate păcatele mele de copil veniră să mă judece. Toate hoinărele și toată nesocotința mea de școlar rău îmi năpădiră inima, muștrându-mă și făcându-mă să mă cutremur înaintea necunoscutului care mă aștepta.

— Ce mă voi face acum? Cum voi putea înmuia inima tatălui meu?

După multe zile de frământare, hotărîrea mea fu luată. — „Voi munci pentru agonisita mea școlară, îmi voi câștiga singur banii trebuitori pentru taxe și cărți...”

Și luându-mi legătura cu hrană rece la subsuoară și inima în dinți, m'am oprit drept pe șantier. Din zori și până 'n seară, cot la cot cu muncitorii, am cărat cărămizi, var, ciment, beton și toate cele trebuincioase pentru clădirea unei case. Eram istovit, e drept, dar cât eram de mândru de meseria mea! — „In curând voi fi un zidar adevărat, îmi ziceam eu, și dint'r'asta îmi voi câștiga și banii pentru școală...” Și două luni am muncit în rândul celorlalți încovoiindu-mi spinarea, bătătorindu-mi palmele și însângerându-mi-le.

Continuare în pag. 5-a col. 1 jos

Afară, în aerul munților...

de T. Frăsineanu

Pe drumul care duce la Poiana a avut loc, zilele acestea, un concurs de săniuțe.

Intr'o iarnă cu belșug de zăpadă și soare, așa cum este cea de acum, și — mai ales — într'un oraș de continuă activitate sportivă cum este Brașovul, un concurs de săniuțe este un fapt dintre cele mai mărunte, care nu merită osteneala unei încreștări. Cu atât mai îndreptățiti suntem a scrie acestea, cu cât din punct de vedere al organizării tehnice, concursul a fost aproape inexistent. Până la urmă, pare-mi-se, a și fost anulat, spre îndreptățita mahnire a câștigătorilor.

Dar nu asupra acestora vrem a stăruia aci. Oricare ar fi fost rezultatele tehnice, un lucru rămâne câștigat de către organizatorii concursului: *mulțimea cea mare de participanți*. În volora de lumină albă a acelei duminici, Poiana fremăta de mulțimea oamenilor veniți de pretutindeni, localnici și vizitatori, de toate vârstele și de toate indelețnicirile.

Și mulți, foarte mulți muncitori printre aceștia.

Unii dintre ei, echipați după toate regulile sportului, veniseră ca să ia parte la concursul despre care luse vorba sau să schizeze după capul lor, în timp ce alții, cu veșminte obișnuite de stradă, veniseră numai așa, de dragul preumblării.

N'am vrea să supărăm pe bravii noștri sportivi, care știu să poarte cu atâta demnitate insigna asociației din care face parte. Dimpotrivă, pentru ținuta lor din ce în

ce mai cuviincioasă, pentru înțelegerea patriotică ce stăpânește elanul lor sportiv, ca și pentru frumoasele performanțe pe care le cuceresc neconștient, muncitorii sportivi și-au câștigat deplin dragostea și laudele noastre.

Nu vrem să supărăm pe aceștia.

Dar în umbra înfăptuirilor lor, cuvine-se să amintim și pe cei ce-au venit doar ca să privească, ostendind — fără vestminte și fără antrenamentul potrivit — pe înălțimile Poenei. Oameni, poate ceva mai nevoiași, care au prea grele îndatoriri acasă pentru a-și putea îngădui plăcerea unei anumite îmbrăcămînți și care nu au de unde-și agonisi nici timpul trebuincios pentru a exercita metodic o indelețnicire sportivă. Ei au urcat serpentina fără niciun gând bătaios, numai din dorința limpede de a-și însdrăveni inima și brațele, în vederea muncii care-i aștepta.

În soarele tare al dimineții, printre brazii încotoșmănați în sarică de zăpadă, în văzduhul improspătat și liniștit, fiecare gură de aer prețuiește cât un ospăț și fiecare încordare a mădușelor cât un program de gimnastică. Între două săptămâni de muncă, nimic nu improspătează pe om ca o preumblare îndelungată și liniștită în aerul curat al muntelui.

Așezarea atâtor industrii în cetatea de pridvor muntenească a Brașovului, e o întâmplare de care trebuie să ținem seamă. Munca are trebuință de odihnă și de întremare. Să nu nesocotim

ajutorul pe care ni-l întinde muntele.

Pentru vigoarea noastră și a copiilor noștri, pentru liniștea sufletului și a minții, pentru rodnicia strădaniei noastre muncitorești, muntele ne îmbie din porțile uzinelor. Fiecare pas și fiecare respirație care ne poartă pe cărările lui, e un câștig pentru noi, pentru muncă și pentru neamul nostru.

De aceea, din toată mulțimea de sportivi care se frământau pe părțile Poenei în acea duminică însoțită, eu am cules prezența atâtor muncitori fără de vestmânt sportiv și fără de scopuri bătaioase, care veniseră în munte numai de dragul improspătătoarelor lui frumuseți.

Ar fi și mare păcat ca aci, în preajma celor mai alese frumuseți ale țării, muncitorul să-și macine timpul liber — odată cu sănătatea lui — între cafelele și cârciumi.

Afară, în aerul munților, e mai multă distracție, mai multă învățătură și mai multă sănătate decât în cel mai bine întreținut local de petrecere orașenească.

Afară, în aerul munților, este atâta putere de viață, încât cele câteva ore ce ni le putem dăruia în mijlocul lor, sunt în stare să răscumpere toată încordarea unei săptămâni de muncă.

Cel mai mare prieten al trudniciei noastre — *muntele* — ne îmbie din fereastră largă a atelierelor.

Care dintre crășmele sau cafelele Brașovului e în stare să ne oprească din drum?

Universitatea liberă
muncitorească

„Organizarea științifică a întreprinderilor”

Conferința d-lui M. Manolache

Sezătoarea secției M. L. —
Letea Zărnești

În moasa formațiune a muncitorilor zărneșteni ne-a obișnuit, încă dela început, cu cele mai frumoase șezători, conferințe sau plese de teatru.

Cu toate acestea ne simțim îndatorați a sublinia, cu improspătată bucurie, succesul ultimului său popas în cadrul universității libere muncitorești.

Conferința d-lui Manolache de 27 Februarie a. c., ne este bine cunoscut dela reprezentarea în Brașov a idilei dramatice „Mușcata din fereastră”. De data aceasta, d-l M. Manolache ne-a apărut în lumina nouă a unui intelectual deopotrivă de documentat și de expresiv; bogăția și căldura cuvântului său au putut să răscumpere cu prisosință greutatea unui subiect cu iz greoiu, cârturăresc: „Organizarea științifică a întreprinderilor”.

Pornind dela limpezirea acestor trei cuvinte atât de adesea rostite de noi dar atât de puțin înțelese, conferința face un scurt istoric al organizațiilor economice. Pentru a-și face cuvântul mai plind, d-l Manolache amintește pe cel doi mari gânditori și organizatori ai muncii: Taylor și Ford. În toată opera sa organizatoare, Ford urmează pe ilustrul său înaltaș; Taylor. O adevărată economie a efortului, rezultată din reglementarea mișcărilor necesare unei lucrări, armonizarea raporturilor dintre patron și salariat sub semnul înalt al unei adevărate concurenței, precum și principiul beneficiului în raport de cantitatea și calitatea producției iar nu de speculațiunile asupra prețului; acestea sunt punctele cardinale ale unei economii a cărei dezvoltare se continuă încă și astăzi.

Amănunțind fiecare înfățișare a problemei, d-l M. Manolache a izbucnit să prezinte o foarte plastică priveliște asupra complexului economic al zilelor noastre.

— Continuarea în pag. 5-a —

Ceva despre orientarea profesională

sau

„Păfimirile lui Vasile Ion din Hăghig”

de D. D. Văcariu

II

Spuneam că, în majoritatea cazurilor, tinerii își aleg meseria după criterii cu totul străine de interesul unei bune reușite profesionale. Dacă l-ați întreba pe badea Ion din Hăghig, care și-a trimis băiatul la oraș să se facă ucenic strungar, ce știe el despre această meserie, ce credeți că v'ar răspunde? Că *strungăria e o meserie foarte căutată și foarte bănoasă și ar mai putea spune că e o meserie la modă*, dacă ar fi familiarizat mai bine cu acest cuvânt. Știind acestea, badea Ion nu vrea cu niciun chip să-l lase pe băiatul său să

învețe altă meserie decât cea de strungar. Pe el nu-l interesează că *meseria de strungar cere, ca s'o poți învăța cu succes, un anumit grad de sănătate, un anumit grad de aptitudine tehnică sau mecanică, adică însușirea înăscută de a pricepe ușor diferitele mecanisme din domeniul tehnic, un anumit grad de pricepere la desen tehnic, la matematică etc. și mai ales puțința de a lucra cu amândouă mâinile în același timp, uneori în sens contrar și cu înțeleasă diferită, așa cum cere mănuierea strungului, însușire care este fundamentală și indispensabilă pentru un strungar.*

Badea Ion nu-și pune problema dacă băiatul lui are toate aceste însușiri sau măcar pe unele din ele, care să-i asigure cât de cât reușita în meserie. Lui îi e deajuns să știe că strungăria e o meserie în care se câștigă bine și de aceea ține morțiș ca băiatul său să se facă strungar. Băiatul nu știe nici el mai mult despre meserie decât tatăl său.

Noi, care îl cunoaștem pe Vasile — așa îl cheamă pe băiatul lui badea Ion din Hăghig — știm că el ar fi putut ajunge un foarte bun comerciant, pentru că era băiat isteț, avea ținere de minte bună pentru numere și figuri, era inteligent și plăcut la înfățișare, așa cum îi stă bine unui vânzător în prăvălie.

În schimb, pentru activități din domeniul tehnic nu avea nicio îndemănare. Dar fiindcă

nu avea cine să-i spună acest lucru, fiindcă pe atunci nu existau încă Oficiile de orientare profesională — era acum vreo șase ani — Vasile s'a supus dorinței tatălui său, care încusă să fie și a lui de când auzise că în această meserie se câștigă bine și a intrat ucenic la strungărie. E drept că Vasile era un băiat tare sărguincios și voia cu tot dinadinsul să ajungă un meseriaș bun. La început meșterului îi era drag de el, pentru că îl vedea băiat deștept, înțelegea și ținea minte tot ce-i spunea și era supus. Când îl puneau însă la treabă, pe Vasile nu-l ajutau niciodată mâinile ori cât l-ar fi îndemnat inima. Oricât se chinuia, nu reușea de loc să stăpânească mănerele strungului și murea de necaz când vedea pe alți ucenici cu câtă ușurință îndeplinesc ceea ce el nu reușea nici

cu cele mai mari sforțări; și doar la școala primară fusese în toți anii premiant.

Dela un timp și meșterul a început să se poarte mai aspru cu Vasile, când a văzut că nu e în stare să facă nicio treabă și că toată mîntea lui ascuțită nu e de niciun folos când e vorba să mănuiască strungul. Bietul Vasile era acum din ce în ce mai amărît. Îi era necaz pe el că e atât de neîndemănatec, începuse să-i fie frică de meșter și se temea și de tatăl său, că ce-o să-i facă dacă-i va spune meșterul că nu e bun de nimic.

— Va urma. —

Buletinul comunicărilor Institutului de Cercetări Economice și Sociale

de pe lângă Academia Comercială Cluj-Brașov în sesiunea 1943/1944.

3. III. 1944 Prof. Dr. D. Voina: „Reflexul mobilității bilanțului în contabilitate”.

10. III. 1944 Conf. I. Tarța: „Organizarea și raționalizarea în întreprinderi”

17. III. 1944 Conf. Aug. Tătaru: „Problema valorii în știința economică”.

24. III. 1944 Prof. Victor Jinga: „Problema spațiului în economia politică”.

31. III. 1944 Prof. Eugen Demetrescu: „Problema echilibrului monetar în teoria economiei pure.”

7. IV. 1944 Prof. Laurean Someșan: „Valoarea zonelor de contact în economia umană”.

În continuare se vor face comunicări până la 1 Iulie 1944.

Domnii membri ai Institutului care doresc să facă comunicări dela 28 Aprilie până la 1 Iulie a. c. sunt rugați să înștiințeze, din vreme, Secretarul Institutului.

Se atrage atențiunea că dezvoltarea comunicărilor are loc *vinerea, la orele 18, 1/4 precis, la sediul Institutului din Str. N. Iorga 26.*

Parchetul Tribunalului Brașov

Cererea înregistrată la Nr. 2893/1944

Domnule Prim-Procuror,

Subsemnata Precup Nastasia, refugiată din comuna Malorești, jud. Mureș, domiciliată în Brașov Str. Mihai Viteazul No. 18, cu onoare vă rog să binevoiți a dispune îndeplinirea formelor legale pentru reconstituirea extrasului meu de naștere, fiind născută în comuna Malorești, jud. Mureș, la data de 14 Decembrie 1893, de religie gr. cat., din părinții Precup Petre și Precup Ileana născ. Precup, de religie gr. cat. căsătorii legitime.

Propun martori pe: Tancău Aurel, gardian public în Chestura Poliției Brașov, și Maler Ilie, Brașov, la Spitalul Mărzescu Nou.

Cu stîmă
Precup Nastasia

Nr. 2893
26 Februarie 1944.

Noi, Primul Procuror al Tribunalului Brașov,

În conformitate cu dispozițiile art. III din Decretul Lege Nr. 4062/940 referitor la reconstituirea actelor de stare civilă ale refugiaților din 14 Decembrie 1940, invităm autoritățile și persoanele care dețin extrasul sau alte înscrisuri referitoare la actul al cărui reconstituire se cere prin petițiunea de mai sus, să le depună la acest Parchet.

Prim-Procuror
A. Pîntă

Secretar
A. Văiceanu

Tipografia „Astra” Brașov

caută / Central University Library
scriitori români

CRONICA Sportivă

Sky

Campionatele Universitare

În cadrul campionatelor Universitare de Sky, care anul acesta s'au disputat în Polana-Brașov, unde s'au adunat studenții de la toate Universitățile din țară, s'au înregistrat următoarele rezultate:

Coborîre fete 1. Bârlea Ileana — O.N.E.F. — 1'15", 2. Fodoreanu Lucia, A.S. P. 1'20" și 3. Solange D'Verbetz 1'28".

Stalom fete 1. Bârlea Ileana, O. N. E. F. 1'25", 2. Epureanu Viorica, O. N. E. F., 1'25" și 3. Fodoreanu Maria A. S. P. 1'29".

Coborîre băieți 1. Sucheanu Gh. Medicina 2'26"1/5, 2. Ionescu Vasile Brașov 2'33"4/5 și 3. Boriceanu S. 2'34"4/5.

Stalom băieți 1. Ionescu Vasile Brașov 49", 2. Pascu I., Politeh. 49"2/5 și 3. Nasta Vladimir Drept. 1'02".

Cabinet fete 1. Bârlea Ileana, O. N. E. F. 122 puncte, 2. Fodoreanu Lucia, A. S. P. 132 puncte și 3. Epureanu Victoria O.N.E.F. 150 puncte.

Cabinet băieți 1. Ionescu Vasile Brașov, 244 puncte, 2. Pascu I. 249 puncte și 3. Pană V. 290 puncte.

Stafeta 1. Academia-Brașov, 3 ore 08'14", 2. Universitatea-Sibiu 3 ore 19'39" și 3. O. N. E. F. București 3 ore 24'20".

Campionatele naționale de sărituri-combinat

În fața a cca 3000 spectatori, care pe un timp admirabil au asistat și au aplaudat pe acei care cu curajul lor au luat parte la campionatele de sărituri. Clasamentul definitiv este:

Seniori

- 1. Sultcă-I. A. R. 421 puncte.
- 2. Munteanu Aurel-O.N.T. 357 p
- 3. Munteanu C. 270 puncte.

Juniori

- 1. Viădea-Bucegi 406 puncte.
- 2. Vagner-G.E.G. 277 puncte
- 3. Mœckert-G.E.G. 137 puncte

Sănițe

Asociația Sportivă Cult. „Avântul” în colaborare cu C. S. „Cetățuia”,

a organizat primul concurs de sănițe în Brașov, pe traseul Polana-Brașov, și care s'a soldat cu următoarele rezultate:

Simplu-Domni

- 1. Zamfir cu 5'40", 2. Canea cu 5'45" și 4. Dincă cu 5'56".

Dublu-Domni

- 1. Echipejaul Brânză-Radu 4'55" 2. Petric-Popovici 4'97", 3. Ciuj-Achiri cu 5'. Se remarcă prin aceasta inițiativa luată de cele două asociații românești organizând prima dată, în ultimii ani, un concurs de sănițe.

Sky

În cadrul Pregătirii Premilitare au avut loc la Polana Brașov concursuri combinate de sky cu tragere la țintă, unde s'au clasat următoarele sub-centre:

- 1. Subcentrul „Carol” (Liceul Comercial „A. Bârseanu”) 190 puncte.
- 2. Subcentrul „Tralan” (Metrom) 180 puncte.
- 3. Subcentrul „A. Vlaicu” (I.A.R.) 140 puncte.
- 4. Subcentrul „Horla” (D. Volna) cu 130 puncte.

Organizarea totală a acestor concursuri se datorește d-lui Lt-Colonel Petrescu, care în permanență depune o mare activitate sportivă pentru tinerețel etnic român brașovean.

Gh. Bucur

România

Corpul Portăreilor Tribunalului Brașov

Dos. No. 494/944

Publicațiune de licitație

Subsemnatul Portărel, aduc prin aceasta la cunoștința publică, că în ziua de 6 Martie 1944 orele 11 a. m. se va vinde prin licitație publică în Brașov, Str. Aurel Vlaicu No. 67 averea mobilă a debitorului Olteanu Petru constând din una dormeză, un covor, un bufet, una pictură, două tablouri, pentru încasarea creanței de 16.000 lei, dobânzi și cheltuieli pentru despăgubirea creditorului Ana P. Olteanu.

Licitația se va ține cu bani gata. Brașov la 14 Februarie 1944.

Portărel,
Indescifrabil

Secretar,
Indescifrabil

Corector

caută „GAZETA TRANSILVANIEI”. Condițiuni: cel puțin bacalaureat și să cunoască perfect ortografia stabilită de „Academia Română”. Doritorii pot afla restul condițiilor la redacție, B-dul Regele Ferdinand nr. 12.

S'a deschis

MAGAZINUL ROMANESC

Piața Libertății 14

LANTEX

stofe, măfășuri, tricofaje, ciorapi, pânzefuri etc.

Lila Măzgăreanu

Telet. 2905

TIPOGRAFIA „ASTRA”

Execută orice tipăritură sau lucrare de legătorie

Telefon 1102

Aveți încredere într'o întreprindere curată românească.

Atelierele: Str. Lungă No. 1. (în curtea cinematografului „ASTRA”)

Muncă manuală muncă spirituală

Continuare din pagina 4-a

Întreaga vacanță mi-am petrecut-o astfel, în timp ce cogii mei de școală se plimbau, citeau cărți pline cu aventuri sau cu povești, și băteau lingea pe toate maidanele oșului.

Dar eu eram prea plin de demnul cel nou al muncii, pentru a mai privi în spre ei. Și atunci nu mi-a făcut niciun rău, împotriva ea m'a învățat să refuzes trudnicia muncitorilor, lesnindu-mi, în același timp, răngerea banilor pentru școală.

Astăzi sunt mândru că aspreala tatălui meu, în loc să mă înconvoale și să mă facă netrebnic, m'a adus în stare de a cunoaște bucuria muncii la o vârstă când ceilalți copii de seama mea de abia pot cuprinde buchile.

M'am întors la școală cu fruntea sus, ca un om care a primit botezul muncii și și-a câștigat dreptul încrederii în sine. De atunci, din zilele acelei rătăcirii școlarești, n'am cunoscut o mai mare bucurie. Și astăzi, când întâmplarea m'a adus din nou în mijlocul muncitorilor, ca profesor al secției de artă dramatică din Conservatorul Astra-Muncă și Lumină, am regăsit în inima mea toată prețuirea și toată dragostea pe

care, odinioară, mi-au arătat-o ei. Și așa cum, pe vremuri, am trudnicit cu brațele pentru a-mi câștiga puțința unei discipline spirituale, cum este teatrul, astăzi sunt hotărât să fac totul pentru a înlesni năzuințele spirituale ale atâtor brațe muncitorești.

Universitatea liberă muncitorească

Continuare din pag. 4-a

În programul artistic au apărut la rampă d-nii G. Bătușaru cu o frumoasă cântare țărăneasă și G. Turlea cu o recitare plină de haz.

D-șoara Elena Axente a spus frumos versuri de T. Arghezi. Programul s'a încheiat cu o foarte izbutită reprezentare a comediei „Plata birului”, de d-l Victor Ion Popa.

Întreg ansamblul, alcătuit din: Virgil Teleanu, Simion Petric, Gh. Bătușanu, Mihai Dan, Ion Crăciun, Valeria Crăciun, Codleanu Viorica și Iosif Vodă, a răspuns deplin rolurilor lor, împropăștând buna prețuire pe care muncitorimea noastră o poartă de multă vreme înmoșilor zărneșteni.

Citiți și răspândiți Pagina Muncitorului

Muncitori sunt toți cei care prin muncă cinstită câștigă existența lor și a familiei lor.

Muncitor este acela care muncește pământul (agricol), acela care muncește în atelier, fabrici, mine, (industrial) și acela care muncește cu condeiul (intelectual).

Așa înțelege „Muncă și Lumină”.

Înfrățirea și conlucrarea tuturor va întări neamul.

Informațiuni

Abonamente de primăvară

D-na Minerva Pascu, București	Lei 3000
Vasile Tarța, director, Banca de credit, Brașov	2000
D-na Cuța Matei, prof. Ing. Traian Chibelean, București	1500 1000
Dr. Ovidiu Păcurariu, Brașov	1000
Moise Brumboiu, vicar pens. Făgăraș	500
Dr. Constantin Murariu, Lugoj	500
Bucșa Gheorghe, funcționar Fabrica de celuloză, Zărnești	500

O „Gradație de merit“

i s'a acordat d-lui Dr. Mircea Suci-Sibianu, prin D. No. 95095.

AVIZ

Se aduce la cunoștința celor interesați că la data de 20 Martie 1944, se va ține la Prefectura județului Brașov, examenul de admitere în funcțiuni publice.

Relațiuni detaliate se pot lua dela Prefectură, Biroul Personalului.

In atențiunea Alacștilor din Brașov

Licențiații Academii Comerciale și Industriale din București, Cluj, sau din străinătate cu diplomele echivalente, care au domiciliul stabil la Brașov și sunt de origine etnică română, sunt invitați a-și cere, transferarea dela filialele la care au figurat ca înscriși, la filiala Alaci din Brașov.

Biroul Alaci funcționează în Piața Libertății Nr. 27 (localul Casinei Române), în fiecare luni dela ora 19,30 până la ora 21, zi în care Comitetul și Sfatul alacist lucrează permanent.

Biblioteca „Astrel“ Brașov

este deschisă în fiecare zi de lucru, între orele 9-12 și 15-19. O sală de lectură bine întreținută, cu 40 de locuri, stă la dispoziția cititorilor. Secția de împrumut funcționează și ea.

Posta redacției

Tiberiu O. Vornic. Și ai crezut serios că „Povestea cu și fără apă fiartă a unor raci sau Destinul popoarelor mici“ se poate publica azi în coloanele „Gazetei Transilvaniei?“

Cronica Războiului

Frontul diplomatic

de **Mardare Maleescu**

Intre Anglia și Turcia

dificultățile de ordin politic par să fie destul de supărătoare pentru Englezi, dacă aceștia au înțeles să ia anumite măsuri restrictive. Telegramme din Ankara anunță că marile livrări de fructe uscate ale Turciei către Anglia întâmpină dificultăți, deoarece vasele turcești care efectuau astfel de transporturi erau obligate să se întoarcă fără încărcătură. Ele trebuiau însă să încarce arme pentru Turcia. Din cauza aceasta guvernul turcesc a hotărât să ceară o majorare a prețului pentru mărfurile sale, în vreme ce guvernul englez nu voiește să o accepte. Tot aceleași telegrame reproduc un pasaj dintr'un articol al revistei engleze „Truth“ aparținând partidului conservator care afirmă: „Este limpede în sfârșit că după ce misiunea militară britanică a trebuit să părăsească Turcia, așteptările optimiste de după conferințele din Cairo și Ankara, nu au ajuns la îndeplinire“.

Evenimentele din Argentina

iau forme destul de serioase pentru a pune în gardă guvernul dela Washington. Demisia generalului Ramirez, președintele Argentinei, și a mai multor membri din guvern nu este de loc pe placul nord-americanilor.

Generalul Ramirez a încercat să ducă o politică de neutralitate, după exemplul Elveției. Subt presiunea guvernului din Washington însă el a trebuit să facă repetate concesii, mergând până la rupearea relațiilor cu Axa. Totuși politica sa era suspectată de către Ang'lo-americieni. În același timp poporul argentinian, care este favorabil aliaților, nu ia atitudine în niciuna din aceste chestiuni.

După cum anunță ultimele telegrame noul guvern are o atitudine de dreapta. El este categoric pentru reluarea relațiilor cu Axa. Statele Unite sunt pe cale să rupă relațiile diplomatice cu guvernul din Buenos Aires.

Situația Finlandei

nu mai este actualmente în discuție amplă. Cu toate acestea sesizăm unele comentarii demne de atențiune. Cei patru oameni politici finlandezi aflați la Stockholm s'au reîntors în țară, fără a lăsa să se justifice presupunerea unor sondagii în vederea păcii, sau a vreunui contact cu Moscova. Un ziar american afirmă că în cazul unei păci între Finlanda și aliați, s'ar putea ca Stalin să pretindă folosirea portului Hangoe ca bază navală și aviativă a Sovietelor. Deși nu reprezintă un punct de vedere oficial, aceeași revistă americană afirmă că scopurile precise ale politicii americane față de Finlanda sunt atât de precise, încât

poporul finlandez poate fi sigur că se vor face toate eforturile spre a obține respectarea suveranității sale și a teritoriului său. Crearea unei republici sovietice fino-careliene și cedarea bazelor dela Hangoe ar crea o asociație strânsă între Finlanda și Soviete, împiedicând în viitor orice războiu între ele, iar lucrul ar interesa și Suedia, care vrea ca Finlanda să servească drept stat tampon între ea și Soviete.

Dileta finlandeză

a convocat comisia pentru afacerile externe. Intrunirea are loc chiar acum și în cadrul ei vor fi studiate relațiile fino-sovietice. Nu se poate face nicio precizare asupra hotărârilor ce vor fi luate cu prilejul acestui raport.

Arabi și Anglo-saxonii.

Ziarele reproduc o mențiune foarte interesantă a fiului lui Ibn Saud, șeicul Faisal, cu privire la relațiile dintre state. „Națiunile — a spus el — sunt ca soacrele: cu cât sunt mai departe de tine, cu atât te înțelegi mai bine cu ele“. Șeicul a făcut apoi aluzie la dorința Arabiei de a fi condusă de Arabi și de a fi tratată după prevederile Chartei Atlanticului.

Discursul d-lui Eden

a urmat imediat după cel al d-lui Churchill, fiind provocat de interpellările mai multor membri ai Camerei Comunelor. Discursul acesta n'a avut însă succesul celui ținut tot de d-l Eden după conferința dela Moscova. „The Economist“ aduce de altfel invinuirii directe ministrului de externe, ca după politica de înțelegere cu Sovietele, pe care o duce de peste 10 ani și care i-a asigurat succesul, se dovedește acum lipsit de inițiativă. Ca exemplu sunt citate cazurile Turciei și Spaniei asupra cărora imperativele engleze nu pot avea niciun răsunet.

„Niciun alt departament britanic — spune „The Economist“ — n'a suferit atâtea ponoase, ca acela al externelor și nicăieri n'au fost amânate decizii importante cu atâtea ușurință. Anglia a dot aplicat asupra atitudinii sale în conflictul ruso-polonez de abia după ce s'au făcut importante demersuri. O nouă serie de crize păgubitoare prestigiului britanic nu mai pot fi împiedecate, decât printr'o limpezire categorică a metodelor diplomatice engleze și printr'o remaniere a cadrelor diplomatice“.

In Statele Unite

este dată ca sigură candidatura d-lui Roosevelt pentru a patra oară la președinția Statelor Unite. D-l Wendel Wilkie și-a anunțat la rândul său, în mod oficial, candidatura. Totuși, se pare că el nu și-a ales bine momentul, căci în ultima vreme șansele sale au scăzut. Partizan vechi de al lui Wilkie au laudat în mod ostentativ pe generalul Mac Arthur, figură neplăcută acestuia.

Thomas Dewey, guvernatorul orașului New York este arătat ca un viitor candidat la președinție, alături de Wilkie. Se vorbește chiar de o coaliție electorală de compromis a blocului de forțe Wilkie-Dewey. O atare coaliție ar fi populară.

Situația pe fronturi

Pe frontul din răsărit

se execută importante rectificări necesare în urma evacuării centrului industrial și strategic dela Krivoi Rog. În ultimele 24 ore luptele din acest sector au devenit de o excepțională violență, părând că sovieticii intenționează o pătrundere prin stepele dintre Cherson și Nicopol pe malul drept al Niprului, de unde să-și reia ofensiva.

La Sud-Vest de Korsun Rușii încearcă să rețeze sau să turtească săgeate formată de diviziile blindate ale generalului von Hoth, care au reușit să pătrundă până la Lissianka, spre grupul încercuit al generalului von Stemmerman.

În regiunea Rogaev-Moghilev trupele sovietice au izbutit să treacă pe un front destul de larg pe malul drept al Niprului, ocupând orașul Rogaev și interceptând astfel linia ferată Jlobin-Vitebsk. Operațiile sunt însă în curs de desfășurare în regiunea dintre Nipru și Berezina.

La Witebsk luptele continuă cu aceeași mare înverșunare.

Frontul de pe râul Lovat s'a dislocat în urma unui scurt atac sovietic la Hom, ocupat împreună cu nodul feroviar Solzy. Ulterior a fost depășită și localitatea Dnao pe linia ferată Pskov-S'araja Rusa. Dar dată fiind rezistența germană în anumite puncte ale frontului din același sector, se poate deduce că retragerile spre Vest sunt oarecum voluntare.

Pe frontul de pe râul Narva au loc deasemenea operații importante. Forțele germane de aci au executat manevre de desprindere spre Vest.

In sectorul dela sud

ultimele telegrame anunță o acțiune locală germană, încununată de succes în regiunea Carasi. Bolșevicii au fost complet surprinși de atac la rând cateva sute de morți, 123 prizonieri, 12 tunuri, 33 mitraliere grele și o altă mare cantitate de material de războiu.

Același efect l-a avut un atac german la Vest de Ssenigorodka, unde un sistem adânc de apărare al sovieticilor a fost atacat, liniile germane putând fi înaintate și scurtate.

Gazeta Transilvaniei

E susținută de abonații ei.
Asociațiunea „Astra“ Brașov
împlinește tot ce nu se ajunge.
Se gândește cineva la asta ?

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
BRAȘOV
B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1513

Abonamentul anual Lei 400
Autorități și Societăți Lei 800
Membrii „Astrei“ din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 200